СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 136. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 12. червня, 1929. VOL. XXXVII. No. 136. Jersey City, N. J., Wednesday, June 12, 1929. THREE CENTS.

ГУВЕР РАДИЙ, ЩО ПОВИТАЄ НЕЗАБАРОМ МЕК ДОНАЛДА

АЛЕ ПРО ЕВЕНТУАЛЬНУ ПОДОРОЖ МЕК ДОНАЛДА ДО АМЕРИКИ ДОВІДАВСЯ ЩОЙНО З ҐАЗЕТ. ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕКОНАНИЙ, ЩО ПРИЙДЕ ДО ПОРОЗУМІННЯ В СПРАВІ РЕДУКЦІЇ ФЛЬОТИ.

ВАШИНҐТОН, 11. червня. — В офіціяльних вашинґтонських кругах широко коментують подорож Мек Доналда до Америки, про яку саме розписалися ґазети по обох боках океану. Найбільше задоволений з тої подорожі сам президент Гувер. Надіються, що привитанне Мек Доналда буде дуже сердечне, а його приїзд принесе велику користь для Америки і Великої Британії.

Урядово Вашинґтон не одержав ще ніякої вістки про евентуальну подорож анґлійського премієра до Америки.

ВИСИТЬ НА ВОЛОСКУ.

ЦЕ СУДЬБА ФАРМЕРСЬКОГО ЗАКОНОПРОЄКТУ.

ВАШИНҐТОН, 11. червня. — Сьогодня в 4 годині пополудні має відбутися в сенаті голосованне над фармерським законопроєктом. Обструкція буде велика, бо голосуватимуть проти нього майже всі демократи і републиканці-опозиціонери. Причиною опозиції являється бонус, якого домагаються у виді фармерських експортових облігацій. Проти цього виступає президент Гувер.

Сенатор Бора як голова фармерської комісії взиває до залишення опозиції, щоби в той спосіб не проволікати з допомогою фармерам.

Судьба законопроєкту вирішиться більшістю двох або трох голосів.

Якщо проєкт не перейде, він відійде наново до фармерської комісії до обрібки.

ЖЕРТВА ПРОГИБІЦІЇ.

ПРОГИБІЦІЙНІ АҐЕНТИ ВБИВАЮТЬ НЕВИННУ ЛЮДИНУ. СПРАВА ОПИНИЛАСЯ В ПАЛАТІ ПОСЛІВ.

ВАШИНҐТОН, 11. червня. — Конґресмен Шефер, републиканець і мокрий зі стейту Вискансин, підніс у палаті послів справу вбивства Генрика Віркулі, забитого прогибіційним аґентом. Віркуля вибрався з родиною в неділю автомобілем на прохід і не чув крику прогибіційного аґента, який хотів перевести в його автомобілю ревізію. Коли Віркуля, не чуючи візвання, їхав далі чи може не міг відразу стримати автомобіля, аґент почав стріляти й забив його на місці. Ніякого алькоголю в автомобілю не було. Шефер назвав цей напад звичайним „мордом".

ДЕМОКРАТИ В ЗГОДІ.

ВАШИНҐТОН, 11. червня. — Понад 300 осіб, мущин і жінок, сенаторів і послів, які зїхалися з ріжних сторін, взяли участь в обіді, влаштованім демократичною партією зприводу назначення Джуетта Шавза головою екзекутивного комітету Демократичного Народного Комітету.

Голова Дем. Народного Комітету, Джан Рескоб, предложив широкий плян реорґанізації демократичної партії. Він заявив, що дефіцит в сумі $350,000, який залишився з послідньої президіяльної кампанії, буде вкоротці покритий, а кромі того буде зложений орґанізаційний фонд в сумі $250,000.

УРЯД РОЗБУДОВУЄТЬСЯ.

ВАШИНҐТОН, 11. червня. — Президент Гувер положив угольний камінь під новий будинок департаменту торговлі. Буде це найбільший офісовий будинок у світі. Президент ужив при тій церемонії тоїсамої лопати, якої вживав Вашинґтон при подібній оказії тому 136 літ.

ГОТЕЛІ ДЛЯ ВІЙСЬКА.

ШИКАҐО, 11. червня. — Полковник Джеймс К. Персон подає у своїм мобілізаційнім пляні, щоби на случай вибуху війни зареквірувати на потреби війська всі готелі. Це буде дуже практичне, бо не забере багато часу на шукання кватир. Дотого населення не буде мати притоки до нарікань зприводу розкватировання жовнірів по хатах.

АМЕРИКА НЕ ЗОБОВЯЗАЛАСЯ ДО НІЧОГО.

ВАШИНҐТОН, 11. червня. — Репараційну умову почали тут так інтерпретувати, що американські ескперти згодилися на евентуальну редукцію европейських довгів супроти Америки. Президент Гувер заявив, що нічого подібного в репараційнім договорі нема й бути не може, бо Америка не змінила свого становища щодо воєнних довгів.

МОРҐАН ПРО МІЖНАРОДНИЙ БАНК.

НЮ ЙОРК, 11. червня. — Дж. П. Морґан, один з американських репараційних експертів, відомий міліонер і світовий банкир, заявив, що Міжнародний Банк, який буде покликаний до життя згідно з репараційним договором, відограє велику ролю не тільки в справі полагодження репарацій, але й у справі міжнародного мира та загального порозуміння.

ЛІТАКОМ ПОПЕРЕК АМЕРИКИ.

НЮ ЙОРК, 11. червня. — Дня 7 липня розпічнеться правильна воздушна комунікація між Ню Йорком і Лос Енджелесом в Каліфорнії. Подорож коштуватиме $350. До першої подорожі зголосилося вже понад 1,000 подорожних, але тільки для 20 осіб буде місце.

ДЕЛЕҐАТ НЕ ЗАСТАЄ ХІЛЯ.

МЕКСИКО СИТІ, 11. червня. — Апостольський делеґат архиепископ Руїз відвідав сьогодня президента Хіля, але не міг з ним відбути конференції, бо президент конферував з американським амбасадором Двайтом Морром.

НЕМА СПОКОЮ В ЕВРОПІ.

Бувший австро-угорський міністер справ закордонних, Андраші, заявив, що після війни Европа, а спеціяльно Східна, має далеко більше нерозвязаних питань ніж їх було перед війною. Тепер причин до війни є далеко більше ніж було їх перед 1914 роком. Він говорить, що політична та економічна ситуація в Европі чим далі тим усе більше буде погіршуватися, коли не відбудуться якісь кардинальні зміни в сучасному становищі в Европі.

НАФТОВА КОНФЕРЕНЦІЯ.

Цілий цей тиждень триватимуть у Колорадо Спринґс, Колорадо, наради, в яких возьмуть участь представники найбільших нафтових підприємств і уряду. На тих нарадах мають урегулювати висоту нафтової продукції і припинити хаос, який повстає через надпродукцію.

ВИГАНЯЛИ ЧОРТА.

В місцевости Васль у Франції хорував від довшого часу селянин Маніяр. Коли оноді до хорого прийшла у відвідини сусідка Ґішардова, родина хорого кинулася нагло на неї, звязала шнурами і почала бити, кричучи, щоб вигнала з хорого чорта. Ґішардова підняла крик, збіглися люде, але в хаті були двері засунені. Щойно завізвана поліція виломала двері, а тоді найшла в куті зомлілу від побоїв Ґішардову. Показалося, що як Маніяр захорував, то його завезли до знахбрки, а та казала таке: „В тебе загнала одна жінка чорта. Вона прийде до твоєї хати, ти мусиш її звязати і бити так довго, поки назад його не забере з тебе". І ст нещасте хотіло, що Ґішардова прийшла перша до хати...

ЖЕРТВА ТЕМНОТИ.

Які то темні Мазурі з корінної Польщі — про те свідчить така подія: В селі Вежбово, пов. Щуцін, заложив собі господар Ян Ніцевський радіо. Сусіди Ніцевського уважали, що радіо стягає всі нещастя на село і зажадали, щоб він його знищив. Колиж Ніцевський цьому спротивився, селяне зустріли його, як вертав з костела, і просто закаменували його на смерть. Кількох осібняків, що підюджували товпу, поліція арештувала і передала судови.

ПЕС — ПИЯЧИСЬКО.

В норвеськім місті Осльо один з кращих поліційних собак щораз проявляв ознаки пиянства. Його почали підстерігати і от що побачили: Пес заходив до одної печери в скалі, де був цілий склад бочок з горівкою, прогризав діру в бочці і хлептав сивуху. В печері, яку колись займали пачкарі, а потім покинули, находилося 700 бочівок того напитку, а пес прогриз уже був яких сорок. Очевидно з хвилею цеї нахідки всяка комашня для пса скінчилася.

КАНАРОК — ПРИЧИНА ДО СМЕРТИ.

Залізничникови Стемпурському, який мешкав недалеко Тчева, утік оноді з клітки канарок. Стемпурський пустився за ним і необачно влетів на залізничий тор, яким у тій хвилі їхав поспішний поїзд. Нещасливий властитель канарка попав під колеса, які з нього зробили одну кроваву масу.

ЦІНА ДИТИНИ В КАНАДІ.

Два роки тому в Монтреалі була страшна кінова катастрофа. Підчас пожежі кіна згоріло 77 дітей. Батьки цих жертв почали процес із власниками кіна за відшкодування. Уже 25 із них згодилось, що візьме за кожну дитину по... 250 долярів.

„ЗАВОРУШЕННЯ В ДОРОЖЕВІ?"

Під повищим заголовком „Слово Польске" повідомляє, нібито в Дорожеві (пов. Самбір) дня 14 травня селяне напали на пятьох членів громадської ради та внеможливили їм допильнувати заборони гнати худобу на пасовища. З товпи нібито впали два револьверові стріли, з яких один зранив у ногу Гр. Ницака. Поліцаї Андрищак і Фітель із повітової команди в Самборі здержали товпу 200 людей. Тогож дня вечером зібралася знову узброєна товпа (?!) і пішла під хату війта. Поліція не могла здержати товпи, в якій були жінки та діти, й вистрілила пять разів угору. Так привернули спокій. У звязи з цими подіями поліція арештувала шістьох селян.

ШЕВЧЕНКО І ПОЛЬСЬКІ СТУДЕНТИ В РОГАТИНІ.

У Рогатині мала йти дня 18, 19 і 20 травня фільма „Тарас Шевченко" в кіні Аполльо. У середу вечором місцеві польські студенти позривали афіші на місті і повибивали шафки зі зразками фільми. Як зачуваємо, між студентами були також сини одного з високих місцевих польських урядовців. Чи можна уявити собі, щоби якінебудь наші студенти при якійнебудь нагоді знищили фільму з життєписом Міцкевича? — („Діло").

САМОГУБСТВА НА СЕЛІ.

У Залісcі (Золочівщина) Гринько Іванців застрілив 25-літню Марію Шевчук і після цього сам себе застрілив. — У Головчинцях (Заліщики) на тому самому тлі любовної трагедії 21-літній Микола Смутило стрілив двічі з рушниці до Вікторії Струг, своєї любки, а собі в груди. Як бачимо, нервове життя міст щораз сильніше доходить до сіл, в яких перед війною самогубства й акти розпуки в звязку зі справами серця належали до дуже рідких явищ.

ЖЕРТВА РЕКОРДУ.

Віденський танцюрист Боттом-Зачек забажав лаврів, придбаних ногами. Рекорд, установлений одним американським наслідувачем святого Вита в 72-годиннім танцю, не давав спати Зачекові і він протанцював 50 кілька годин, заки не звалився безсильно на долівку. Публика, що приглядалась його ідіотству, заохочувала його бадьорими вигуками продовжувати свою спробу і він встав, подриґав трохи ногами, вкінці відвезли його до шпиталя.

СЕРЕДА — НЕДІЛЕЮ.

У Сталінгороді ввели в численних школах середу замісць неділі як відпочинковий день для молоді.

ЧИ ЗМІНА КИРИЛИЦІ?

Деякі польські часописи передають вістку, буцімто московська Академія Наук підготовляє реформу азбуки, бажаючи вже від січня 1930 р. завести замісць кирилиці латинку. У царстві радикальних, негайних і необдуманих реформ усе є можливе, а приклад енерґійного Кемаля Паші може бути заразливий. А проте треба брати з резервою автентичність цієї інформації. Щойно недавно радянська влада витратила міліярди на перевидання кляснків і тисячі книжок новим правописом. Занадто хутко прийшлось би всю цю працю починати наново. Не кажемо вже нічого про великі труднощі при вирішенні: якими латинськими буквами передати деякі букви кирилиці; чи напр. „ш" і „щ" писати, як пишуть Поляки (двома і чотирма буквами), чи приняти дуже непрактичну систему чеського правопису з безлічю значків над буквами. Фільольоґи мають чимало розбіжних поглядів у таких справах, а вирішення таких справ без їхньої повної згоди рідко є розумне.

СМЕРТНИЙ ПРИСУД У ЛЬВОВІ.

Дня 17. травня після кількаденної розправи запав присуд у справі вбивства жидівської сімї Гансів в Угнові. Ів. Кшачковського засудили на кару смерти (шибеницю), а його сестру Марію увільнили від вини та кари. Оборона внесла зажалення неважности, прокуратор щодо Кшачковської також.

СІЛЬСЬКІ ТРАҐЕДІЇ.

У Зозулях біля Золочева арештували молоду селянку Анну Лісну з Новосілок, яка втопила свою дитину, тому, що батьки прогнали її з хати.

З ЛЮДСЬКОГО ЗВІРИНЦЯ.

Якийсь 18-літній Грек в Атенах убив сокирою свого брата, інжиніра, зі заздрощів, що він був дуже розумний. Убивши його, зїв його мозок, у сирому виді, пересвідчений, що цим способом умові здібности брата ввійдуть у нього безпосередньо.

ЗАСІДАННЯ ВЛОМНИКІВ.

В одному шинку на Клепарові (у Львові) зібралось на довірочне засідання аж 14 вломників. Коли вони пересварились між собою і почали бійку, попав між них поліцай, що робив службу на вулиці. Після першого його стрілу, що зранив у груди професійного бандита Цельту, всі втікли.

ВАЖКО БУТИ ДОЗРІЛИМ.

В одній варшавській ґімназії при матурі з 38 учнів ніодин не написав добре математичної вправи. Коли її показали старшим студентам техніки, вони заявили, що тема є занадто важка.

СОЛОМОНОВИЙ ПРИСУД.

У Менчестері (Анґлія) арештували емеритованого вчителя Еноха Лятема, який від довшого часу краде в ночі квіти з міських парків. Суд придумав для нього оригінальну кару: Лятема арештуватимуть що вечора в 6. год., а випускати в 6. год. вранці напротязі трох літ від 15. квітня до 1. листопада. Щаслива анґлійська поліція, яка має стільки часу займатись що дня одним засудженим! Щасливий і засуджений, який у 73 році життя не може жити що дня без китиці квітів!

УСТІЙНЮВАННЯ НАЗВ МІСЦЕВОСТЕЙ У ПОЛЬЩІ.

Читаємо в польській пресі:

В численних випадках стверджено, що в означуванні назв місцевостей у Польщі істнує надто велика свобода. Тому **устійнення назв місцевостей в польській вимові мають бути переведені урядово.** У звязку з тим міністерство внутрішних справ задумує виступити з внесенням утворити при цьому міністерстві комісію, яка малаб за завдання виробити внесення в справі устійнення урядової номенклятури місцевостей на терені цілої Польщі. В комісії будуть співпрацювати делеґати окремих ресортів, а також представники наукових кругів. Крім центральної комісії проєктується утворення комісій при воєвідських урядах для передвступного приготування матеріялів у справах, звязаних з устійненням номенклятури місцевостей.

ШТРЕЗЕМАН СТАВИТЬ НА ПОРЯДОК ДЕННИЙ СПРАВУ МЕНШИН

СКОРИСТУВАВСЯ СВОЇМ ПРАВОМ ЧЛЕНА РАДИ ЛІҐИ НАЦІЙ, ЩОБИ ПОСТАВИТИ ЦЮ СПРАВУ ПІД ОБРАДИ РАДИ. ПЕРЕГОВОРЮЄ ПРО ЕВАКУАЦІЮ НАДРЕНІЇ.

МАДРИД (Еспанія), 11. червня. — Пленарне засідання Ради Ліґи Націй проходило вчора під знаком великої активности німецького міністра справ заграничних, Штреземана. Прибувши на засідання й маючи вже підписаний протокол репараційної комісії, він, не гаючи часу, почав дальшу активну політику, що випливає з факту розвязання репараційної квестії. Отож він негайно почав переговори з французьким міністром Бріяном в справі евакуації Надренії та згадав про инші пекучі справи, що є до полагодження між Німеччиною та Францією.

Користуючись своїм правом члена Ради Ліґи Націй, він поставив справу національних меншин на денний порядок засідань цієї сесії Ради. Тепер Рада змушена буде приступити до обговорення цього питання, замісць того, щоби позбутися його ріжними приватними, таємними нарадами. Це перший раз в історії Ліґи Націй член її Ради скористався зі свого права, щоби ставити певні питання до розгляду Радою.

Штреземан буде домагатися, щоби зажалення меншин, які надходять до Ліґи Націй, розглядала спеціяльна постійна комісія, а не комісія з трох, яка була зформована для того, щоби Рада Ліґи Націй не втручалася у внутрішні справи окремих держав, полагоджуючи скарги меншин. Коли Рада Ліґи Націй відмовиться утворити таку комісію, яка слідилаб за виконаннями державами своїх обовязань супроти національних меншин, то Німеччина тоді вжиє всіх заходів до охорони прав німецької меншости, які їй відповідними договорами застережені. Ці заходи такі драстичні, що ще жадна держава не бралася до них.

БУДУТЬ ЛЕТІТИ ДАЛІ.

ШВЕДСЬКИЙ ЛІТАК НЕ УШКОДЖЕНИЙ. НАБРАВШИ БЕНЗИНИ, МОЖЕ ЛЕТІТИ ДАЛІ.

РЕЙКДЖАВІК (Ісляндія), 11. червня. — Перші повідомлення про зіпсуття шведського літака були неправдиві. Йому довелося сісти на воду, не долетівши до Рейкджавіка ізза браку бензини. З огляду на сильний стрічний вітер мотор зужив більше бензини, ніж було розраховано.

Як тільки погода дозволить, літак вилетить далі до Ґренляндії по путі до Америки. Поповнивши запаси бензини, летуни чекають відповідної погоди, а тимчасом будуть бавитися на бенкеті, що роблять на їх честь у місті.

ВЖИВАЮТЬ ЧУЖИХ ПЕЧАТОК.

ПРИ РЕВІЗІЇ РАДЯНСЬКОГО КОНСУЛЯТУ В ХАРБІНІ КИТАЙЦІ ЗНАЙШЛИ КОВЕРТИ Й ЛИСТИ З ЯПОНСЬКИМИ ТА АМЕРИКАНСЬКИМИ ПЕЧАТКАМИ.

ШАНҐАЙ (Китай), 11. червня. — Китайська влада оголосила, що підчас ревізії в радянському консуляті в Харбіні захоплено коверти й листи з печатками японського й американського ґенеральних консулятів. Китайська влада думає, що большевики вживали цих чужих печаток, щоби, прикриваючись іменами японського та американського консулів, вести свою пропаґанду.

Большевики говорять, що ці бляңкети були сфабриковані китайською поліцією з провокаційною метою.

СТАРІ ДОКУМЕНТИ.

В АНҐЛІЇ БУДУТЬ ПРОДАВАТИ НА ЛІЦИТАЦІЇ АМЕРИКАНСЬКІ ДОКУМЕНТИ З 17 СТОЛІТТЯ.

ЛОНДОН (Анґлія), 11. червня. — Дня 25 червня будуть продаватися на ліцитації документи, що відносяться до історії заснування стейту Меріленд в Америці. Документи ці були приватною власністю лордів Балтиморів, які володіли провінцією Меріленд.

Між документами є обширна переписка між лордом Балтимором та Вілямом Пеном з часів 17 століття.

АМЕРИКАНСЬКА ІНВАЗІЯ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія), 11. червня. — Секретар фашистівської італійської індустріяльної федерації, Оліветті, виголосив на інтернаціональному робітничому зїзді обширну промову про американський економічний імперіялізм. Він зазначив, що хоч Европа не буде замериканізована, то вона буде економічно захоплена Америкою.

Американському економічному імперіялізмови сприяє її велике природне багацтво, добра орґанізація промисловости й техніки, а також і те, що підприємці й робітники помагають одні другим захоплювати для Америки чужі ринки.

РОЗБИВСЯ ЛІТАК.

КАЛЬКУТА (Індія), 11. червня. — Тут розбився американський літак, на якому летів балтиморський ґазетний видавець Блек та чотири його товариші. Літак упав підчас осідання на летниче поле. Машина цілковито знищена, але з пасажирів ніхто не був ушкоджений.

Тепер розбитий літак буде відправлений до Америки на пароплаві.

ПЕРЕД „МУВІТОНОМ".

ЛОНДОН (Анґлія), 11. червня. — Перший раз в історії Анґлії новий анґлійський кабінет міністрів представляється через „мувітон". Для цього в міністеріяльному домі були пороблені спеціяльні приспособлення. Кожний з міністрів підходив до спеціяльного мікрофону, де його разом з тим і фільмували.

Всіх міністрів представляв Мек Доналд, даючи коротеньку дотепну характеристику кожного з них.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oerder.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПО ТРОХ РОКАХ БОРОТЬБИ

Попередно обговорили ми злагоду історичного конфлікту італійської держави з Ватиканом. В злагоді тій пішли обі спорячі сторони на уступки. При таких конфліктах це звичайне явище. Висші інтереси католицької церкви і папства казали вести переговори з фашистівським диктатором Мусолінієюб, котрий, як відомо, уважає фашизм малощо не за релігію, а вітчину — за Бога. Знову Мусоліні змагав всіми способами до порозуміння з Ватиканом, щоби в той спосіб скріпити свою владу і мати за собою ті голоси, що їх контролює католицьке духовенство.

Подібний підклад можна тепер добачити в тих переговорах, що починаються сього тижня в Мексику, а будуть вестися в першу чергу між апостольським делегатом і мексиканським президентом Хільом. Ватикан пішов на уступки вже у самім підборі особи апостольського делегата. Отсе перший раз в історії Мексика заіменовано делегатом мексиканського уроженця, яким є архиепископ Руїз. А як відомо, мексиканський уряд нераз підносив домагання, щоб для Мексика іменувати священиками уроженців мексиканської землі, а не чужинців, як це у більшости досі практикувалося. Уряд виходив не тільки з того заложення, що священики, котрі виросли в Мексику, краще надаються на проповідників для мексиканського населення, а більше мав на увазі те, що такі священики будуть більшими мексиканськими патріотами й будуть більше дбати про силу і розквіт рідної землі, ніж про силу католицького духовенства і католицької церкви. Або принаймні поставлять одно й друге на рівні.

Три роки боротьби між державою і католицькою церквою пошкодили церкві й державі. Вправді мексиканський уряд вдержався при владі, вдержалися всилі й ті всі церковні реформи, що їх ухвалив мексиканський парлямент, а які стали причиною бойкоту з боку католицької єрархії, але боротьба та забрала багато часу й сил, які міг уряд ужити на економічне й культурне піднесення краю. Боротьба та дала нагоду ріжним авантурникам до викликання повстання, до якого втягнено ріжних релігійних фанатиків. Повстання зліквідовано, але воно коштувало грубі міліони долярів, поминаючи невинні жертви в людях. Та найбільше потерпіла церква. Вона досі нічого ще не осягнула. Бо хоч подавляюча більшість мексиканського населення це католики, мексиканський „безбожний" уряд дістав таки попертя у народу й крізу видержав.

Та продовжування кризи не є одначе вказаним для ніякої розумної влади, коли є можливість її злагоди. Це є й причиною теперішних переговорів в Мексику.

ПОЛІТИЧНА СИТУАЦІЯ НА УКРАЇНІ

Як її освітлює Балицький, голова Всеукраїнського Державного Політичного Управління (Чеки).

Загострення політичної боротьби на Радянській Україні, яке виявилося в останнім місяці в масових терористичних актах населення проти комуністичної влади та партії, викликало велике занепокоєння в партійних большевицьких верхах. Большевицький уряд, переконуючись, що боротьба з протикомуністичним рухом приймає великі розміри, що самому йому з тим справитися годі, старається „до помочи в поборюванню цього руху притягнути широкі кола робітництва, яке, як відомо, на Україні складається в більшости з Росіян. Через те скликаються тепер представники робітництва до Харкова, пояснюється їм суть боротьби населення з большевиками й заохочується їх до активної співпраці з урядом, який свідомий того, що коли він не втримається на Україні, то тут наступить буржуазна влада разом з відірванням України від Росії. В такому дусі звернувся був Балицький до покликаних для цього представників робітництва Харківської округи при кінці квітня ц. р.

В промові до прибувших делегатів Балицький так представив положення на Україні:

Протягом останніх місяців ДПУ викривало нераз українські самостійницькі організації, що провадили свою роботу по цілій Україні, не виключуючи й промислових центрів. Ці організації не тільки проводять терористичну акцію, але й поставили на широку скалю акцію саботажу в найважніших фабриках та промислових установах. Через те, що в саботажній акції приймають участь фаховці, то виявити цю роботу й боротися з саботажниками дуже важко. Крім того ДПУ останніми часами викрило кілька повстанчих організацій, а між ними групу отамана Хмари, що в околицях Єлисавету довго чинила напади на комуністичних урядників. А в Полтаві ДПУ викрило таємну організацію, яка при допомозі української автокефальної церкви підготовляла збройне повстання проти большевиків. Так говорить Балицький. ДПУ арештувало епископа цієї церкви, Халявку, який, на думку Балицького, стояв на чолі протикомуністичного руху на Полтавщині.

Протибольшевицькі організації відкривають тепер по цілій Україні. При чому при цих викриттях ролю агента-провокатора часто грає Тютюнник, бувший отаман і генерал армії УНР. Большевики завдячують Тютюнникови відкриття великої таємної монархістичної організації, до якої входили Росіяне та Жиди. Розуміється, у звязку з цим відбуваються на Україні масові арешти часто зовсім невинних людей, але лише провокаційно втягнених у змову.

На підставі даних, про які говорить Балицький, на Україні арештовано протягом двох місяців 1504 особи. Називаючи це число рекордовим, „Комуніст" додає, що дійсне число арештованих значно більше, бож воно перевисшає статистичні дані за кілька минувших років. Подаючи про велике оживлення протибольшевицького руху на Україні, Балицький закликає робітництво допомагати органам ДПУ викривати й нищити осередки українського самостійницького руху, бо тільки тоді большевицький уряд зможе задушити українську „шовіністичну гидру". В цій промові Балицького треба ще підкреслити факт, який він подає, що всі протикомуністичні організації на Україні працюють в тісному контакті й що неукраїнські організації зобовязалися признати самостійність України, не ставляючи українським організаціям жадних перепон до осягнення своєї мети.

З цього признання Балицького бачимо, що на Україні ферментується внутрішня боротьба. Там ростуть і кріпнуть нові сили, що вже творяться в нових обставинах, з нових людей. але їх змагання мають туж саму ціль, що й наші змагання. Вони прагнуть до самостійної народоправної української держави, бо лише в ній одній можуть бути забезпеченими всі соціяльні та культурні й національні інтереси українського народа. Лише самостійна Україна позбавить українське многоміліонове селянство від експльоатації його ріжними диктаторствуючими партіями та клясами чужоземного пролетаріяту. Доки там панує Москва, то український селянин завжди буде жертвою московської бюрократії та аристократії, як то було в часи царату, або московської комуністичної партії та пролетаріяту, як це тепер є. Український нарід заявився вже проти всякого панування над ним не лише чужинців, але й своїх пансько-клясових паразитів, тому він і бореться за републику, а не за монархію.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ

(За місяць травень, 1929).

І. ПРИХІД:

З переносу з попередного місяця		$101.96
Прихід в місяцю травні		750.03
Разом		$851.99

II. РОЗХІД:

а) Висилка до краю:		
1) Рідна Школа	$200	
2) Інваліди (по половині на допомогу і будову Дому Укр. Інвалідів)	200	
3) На Народний Дім в Добрій, повіт Сянік	110	
4) Боєвий Фонд	100	
5) Тов. „Просвіта" у Львові	50	
6) Політичні вязні	50	
7) Кошти посилки і листів	8	$718.00
б) Удержання канцелярії		25.00
Разом		$743.00

III. ЗІСТАВЛЕННЄ:

Прихід в місяцю травні, 1929	$851.99
Розхід	743.00
Остає в касі Обєднання з кінцем травня 1929,	$108.00

Обєднанне Українських Організацій в Америці.

БАПТИСТИ В РАДЯНСЬКІЙ РОСІЇ

Антирелігійна політика большевицького уряду, починаючи від жовтневої революції, увесь час була направлена проти православної церкви та її єрархії, полишаючи ріжні релігійні секти поза тягаром релігійних переслідувань. Навіть у першім періоді боротьби з релігією комуністи вважали істнування релігійних сект за чинник позитивний з їх точки погляду, бо секти своєю діяльністю ослабляли церковне життя, а це знову влекшувало розбиття церкви та зменшення її впливу на населення.

Та з бігом часу показалося, що толеровані большевиками секти змогли до такого розміру поширити свій вплив на маси населення, так міцно зорганізуватися, що нарешті большевики побачили, що їхня політика супроти них повинна бути зміненою. Переведена з приводу такого рішення анкета на місцях показала, що секти, як на селі так і в містах, захопили в свої організації стільки людей, що прихильників їх треба вже рахувати міліонами. Серед цих сект, до яких большевицька статистика залічує баптистів, хлистів, євангелистів, гуриківців, адвентистів, менонітів, мальованців та безліч инших менших сект, особливо доброю організацією визначаються баптисти.

Баптистів в Радсоюзі налічується коло 5 міліонів. Їх діяльність виявляється передовсім в організації молитвенних домів, культурно-освітної роботи, урядженню ріжних відчитів та пропагандою серед молодежі. Баптисти, беручи взірець з большевиків, створили так званий союз християнської молоді (Христомол), який налічує в своїх рядах 1,700,000 членів, що організаційно належать до міжнародньої асоціяції баптистів. Для культурно-просвітної роботи серед жіноцтва також створено на зразок большевиків Жінком. Кожна баптиська організація має свій хор, уряджує музикальні вечори і допомагає своїм членам, як морально так і порадами. Про те, що баптисти навіть у большевицьких цитаделях мають великий вплив, підтверджує факт, що в Ленінграді вони мають 700 молитвенних домів.

Щодо способу провадження своєї роботи баптисти взяли багато від большевиків. Так, наприклад, недавно в Ленінграді поширений був лист „Сина Божого" до всіх вірних, в якому закликалося до повстання проти большевиків та до заведення правдивого християнського комунізму. Взагалі баптисти використовують кожну нагоду, щоби через свої періодичні видання, летючки, брошури захопити під свій сплив ще ширші маси населення. Большевики тепер зрозуміли, яка небезпека загрожує їм з цього боку. Але, здається, вони спохватилися трохи запізно, бо баптисти тепер мають у пять разів більше членів, ніж комуністична партія.

Отак в большевиків все, коли їм здається, що вони поконали одного ворога, на місце його виростають і кріпнуть нові вороги й так довго буде, як довго буде панувати сліпа диктатура комуністичних лицарів.

Т. Чайка.

СВОЙОМУ БАТЬКОВІ.

Серед ліса, сонцем вкрита
Поляна ясніла;
Там виросли два дубочки
Тай береза біла.

Сміялася берізонька:
„Що хмари понурі?
Сховаюся під дубами
Від дощу, від бурі!"

Прийшла весна. Лихі люде
По лісі ходили,
Викопали берізоньку
Тай пересадили.

Росла біла берізонька
І в чужім городі,
Та немало помарніла
На красі, на вроді.

Непомітно час підкрався
Під другого дуба;
Повалилась деревина —
Прийшла її згуба.

І остався дуб похилий
Самий серед поля;
Шумів, ридав з буйним вітром —
Одиноких доля.

Не журися, старий дубе!
Ти не в самотині!
„Жиє дуб мій"! Снить береза
Сама на чужині.

Др. Остап Грицай.

НАРОДИ В БОРОТЬБІ ЗА ВОЛЮ

(6)

III. Нідерлянди й Филип II.

Ця, тоді вже 37-літня жінка, дружина італійського князика Оттавія Фарнезе, нешлюбна дочка Карла V. й нідерляндської дівчини з реміснúцького стану, Іванни Ґест, на перекір свойому походженню з низів народу не мала ніякого зрозуміння для його свободолюбних змагань. Вонаж сама завдяки тій обставині, що була дитиною простої матери, могла в історії нідерляндської революції відограти пропамятну ролю, бо власне нижші кола народу гнобила еспанська деспотія найтяжше. Але проворний Карло, леґітимуючи її в р. 1529 як свою дитину, подбав гаразд про те, щоб виховання її повести в дусі королівсько-шляхетської реакції і як найдальше від низів народу. Вихована в палацах попередніх намісниць в Нідерляндах (це були теж жінки з родини Габсбурґів), а далі віддана в Італії раз за князя Медічі, а після його замордування за згаданого висше Фарнезе, надихалася вона вщерть духом смиренного послушання можним цього світа. Воля коронованих окупантів була для неї наказом. До тогож в Італії папів не могла вона як княгиня засвоїти собі ніяких свобідних переконань, надзирана й добре сторожена еспанськими духовниками й монахами, яких теж слухала смиренно й набожно почитала. Засліплена католичка на еспанський лад, Марґарета таксамо, як і її природний брат, Филип II., радилася в усьому коварних сповідників, і що сповідник — повчений до того Филипом — їй порадив, те й було для цеї жінки міродатне, хочби й весь народ доказував, що воно невмістне. Правда — в приватнім життю була вона трохи свобіднівша, їздила добре верхом і пристрасно любила лови — легкий заріст на горішній губі надавав її лицю мужеського виразу — але нам красше булоб почути, що вона боялася вовків, затеж не лякалася ні Филипа ні Ґранвеллі. Всежтаки безсторонність історичного осуду велить нам признати, що її становище і як жінки і як реґентки було в даних випадках надзвичайно трудне, та що тут і там була в неї принайменше примушена воля лагодити назрівані конфлікти. А коли їй це не вдалося, то головна вина була по стороні тих, які силою свойого становища старшували над нею, ударемнюючи всі її красші зусилля.

Це був спершу Ґранвелля.

Син впливового Карлового дорадника, але з простого роду — його дід був ковалем — відзначався він неабиякими спосібностями, добув помітного впливу на Карла, а тепер став властивим заступником Филипа в Нідерляндах. Ґранвелля враз з папським ретроґрадом ґрафом Барляймон (Barlaymont) та старим ученим правником Віґлієм (Viglius) був душею згаданої вже королівської Ради (Consulta), яка завдяки їх голосам та коварством зазначувала свій вплив і в державній Раді і в управі фінансів і в усьому, про що мала рішати Марґарета з красшими представниками народу. І воно очевидне, що канцлер-кардинал почав саме режім від перестрою релігійних установ у краю. Досі було в Нідерляндах 4 епископства, яке то число прибільшує Ґранвелля так, що є їх тепер 15 і три архиепископства, причім дотеперішні монастирі і їх ігумени переходили під владу нових епископів. Ця реформа була вже хочби з огляду на побільшене число королівських сторонників в народній репрезентації дуже небажана свідомим Нідерляндцям. Бо ми знаємо, що духовенство належало до репрезентантів народу в парляменті, а можемо собі подумати, якими репрезентантами могли бути такі епископи, що держалися виключно ласкою короля і Ґранвеллі. Це одно. З другоїж сторони порішено, щоб кожному епископові додано для допомоги в його урядуванню ще й двох інквізиторів, яких досі в Нідерляндах було всього два, і то тільки під іменем „духовних суддів" та здебільшого під патронатом світської влади. Одначе тепер мало їх бути до 40. Це були виключно органи еспанської Інквізиції, монахи, від ніякої світської влади незалежні. Колиж Інквізиція в тій, як кажеться, ще помірковaній формі, в якій увів її тут Карло, погубила що найменше 50,000 людей, то можна собі уявити, чого мали надіятися від неї Нідерляндці, коли прислужників Інквізиції стало в них десятки, а до того під сторожкою опікою могутнього своїм впливом кардинала!

V.

Ті інквізиційні суди, найтемніше тавро на історії християнства й довгі-довгі століття одна зі справжніх язв людства, які знає історія культурного світа, являються, на жаль, установою наслідників Христа на землі, свято-римських папів. Основу до їх зорґанізування поклав в XIII. ст. **папа Інокентій III.** на т. зв. IV. Лятеранськім соборі **1215** р., а свою розбудову й оконечний устрій завдячують вони папі **Ґригорієві IX.** (собор в Тулюзі **1229**), який три роки пізніше доручив виконування інквізиторської влади монашому орденові Домініканів, головному подвижникові інквізиційних жорстокостей. Приводом до повстання Інквізиції була поява релігійних сект Вальденців, Альбіґенців і Катаріїв в південній Франції упродовж XII. ст., сект, що держалися строго первісної науки Христа. Вони видвигали послідовно ідеал Христової любови до ближнього й добровільного убожества. Стреміли до справжньої святости життя, звертаючися тимсамим проти пустого блеску обрядових парад тодішнього католицизму, та проти мертвецьких доґм заскорузлої теольоґії. Вальденці називалися так від імени купецького сина з Ліону, Петра **Вальдуса,** їх великодушного провідника; Альбіґенці від міста **Альбі** та країни Альбіґоа (в півд. Франції); Катари від грецького слова, що означає „чистий" — відцьогож і відоме німецьке слово „Ketzer" на означення еретика. Проти них то, як носіїв ідеї свобідного релігійного переконання (і своєрідних попередників Лютера) виступали згадані папи з усею силою своєї влади, й вели боротьбу з ними так, що жорстокости цієї з папської сторони обурюють і безсторонного дослідника ще й сьогодня. Про неї требаб очевидно писати хіба окрему розвідку. Тут я зазначу тільки те, що власне Інквізиція це одна з ганебних памяток тої боротьби папів з ґенієм свобідної релігійної думки. Ганебних головно тому, що Інквізиція, — як це показує нам уже її імя — противилася духові всякого найпримітивнішого судового закона та звичаю. Латинське слово inquirere значить именно „розшукувати". І тільки інквізиційний трибунал міг називатись по цьому слові, бо він рідко коли судив таких, яких провина була доказана, тільки особи, повишукувані сіпаками Інквізиції на сліпо, майже з правила по доносам людей з ніякого погляду недостовірних, особи в 99 випадках зовсім невинні, захоплені Інквізиторами на основі найдобільшого й найхиткішого **підозріння** в єресі. Обвинувачений ними мнимий „еретик" — не знав ніколи свойого обвинуватця і своєї властивої провини. Інквізиційний суд починався від того, що трибунал велів жертві „признаватися". А коли обжалований заявив, що не знає, до чого йому признаватися, то його брали зараз на муки **(тортури)** і так довго мучили, поки він не признався до всього, що закидував йому суд, хоч могла це бути, як сказано, і зовсім невинна людина. Страшні муки доводили і найневиннішого до того, що він, щоб збутися їх, потакував усьому; тільки в дуже рідких випадках такий невинний видержував тортури, не признавшися до нічого. А коли так було і з зовсім невинними, то можна уявити собі, який був інквізиторський допит з людиною, на якій була фактично тінь якоїсь провини, але яка могла щось сказати на своє оправдання. Всяке оправдання, всяке фактичне вияснення справи зі сторони обжалованого було для окаянних монахів згори викрутом і брехнею. Тільки те що вони видушили з обжалованого на тортурах — на яких люде частогусто божеволіли і протягом одної години сивіли — було для них міродатне. Кладучи жінок і дівчат — иноді із королівського роду — на тортурну лаву, кати роздягали їх таксамо до гола, як і чоловіків, а набожні монахи допитували їх так годинами. Тимто й не диво, що саме жінки признавалися на тортурах чим скорше до всіх мисливих і немисливих злочинів та без огляду на те, що таке признання віддавало їх на певну смерть на кострі. Бо спалення живцем це була найзвичайніша кара, яку присуджували „святі" інквізитори. Притім це палення людей відбувалося — особливо в Еспанії, де Інквізиція шаліла найлютіше — дуже врочисто. Прилюдно, часто у прияві королівської родини та найвисших достойників держави, що сходилися на такі видовища, звані в Еспанії **Autos da Fe** („акти віри"), мов до театру. Колиж зважимо тепер, що в Еспанії інквізиційні трибунали протрівали аж до р. **1808** (!) — в цім році поклав їм тут конець Наполеон — то можемо уявити собі, скільки жертв з невинних людях пожерла папська Інквізиція протягом часу від XIII. до XIX. ст. В самій Еспанії, тільки протягом режіму ґенерального Інквізитора Томи Торквемади **(Torquemada)** в XV. віці спалено було 11,000 людей, як це подає на основі актів один з останніх секретарів толедонської Інквізиції, Жуан Льоренте, не вчислюючи в те инших кар, теж так численних. А кілько людей вимордувала Інквізиція за мниму єресь поза кордонами Еспанії, того не обчислить мабуть ніяка історія.

Але вертаймо до Нідерляндів і Ґранвеллі. Воно ясне, що режім очевидних насильств, репрезентований в Нідерляндах королівськими прислужниками, мусів де-далі зустрінутись з гострою опозицією видатних представників народу в постійній державній Раді, що під проводом Марґарети відбула свої засідання в Бріссель. А між тими представниками було двох мужів великого значіння і популярности в народі, яким з розвитком подій в Нідерляндах довелось тепер відограти епохальну ролю. Це **Вільгельм,** князь **Оранії,** і **граф Лямораль Еґмонт.** Перший з них, нащадок княжого німецького роду, пан великанських посілостей в Німеччині, Франції і в Нідерляндах — між иншим князівства Оранії (тепер 82. французький департамент, Воклюз **(Vocluse)** — ур. 1533 р., стояв на чолі провінцій Голянд, Зелянд та Ітрехт*). Еґмонт, десять років старший, славний полководець, завідував провінціями Артоа і Фляндерн, отже позірно були обидва мужами королівського довіря.

*) Поодинокі провінції мали своїх намісників. — О. Г.

(Далі буде.)

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Концерт хору „Бандурист".

8. червня відбувся в „Крістодора Гавз" концерт хору „Бандурист" під диріґентурою Ю. Кириченка. Це вже останній концерт цього хору в біжучому сезоні й треба сподіватися, що наступний сезон для нього буде більш успішний як з боку художнього, так і матеріяльного та організаційного. Цей хор тепер не є початкуючий, але вже має певну традицію та певне імя.

Не беруся писати критики про останній концерт „Бандуриста", бо виконання ним свого репертуару вимагає фахової критики, вимагає фаховця музики й співу, бо це вже справді високо-художній професійний хор, а не хор аматорський. Я хочу лише поділитися своїми вражіннями зприводу цього концерту.

Отже поперше, при всіх вигодах і прекрасному иншому урядженню в „Крістодора Гавз", концертова галя не відповідає свойому призначенню. Вона за низька з глибокими кутами, з кінематографічною будою, що висить величезним виступом на стіні, зі сценою, на якій хористи трохи не дістають своїми головами стелі, та обвішаною навколо тяжкими „сукнами", убиває всю милозвучність хору. Отож треба дивуватися, що в такій відємній з акустичної сторони галі хор „Бандурист" все таки звучав добре, а своїм чистим музичним виконанням та закінченою обрібкою кожної пісні захоплював слухачів так, що оплескам не було кінця. Дотого треба сказати, що на цьому концерті були в більшости чужинці, а з Українців були лише дійсні любителі свого рідного співу, лише ті, що вже звикли ставити більші вимоги до співу, ніж звичайний пересічний відвідувач українських концертів. Коли вже говорити про публику, то знову треба сказати, що великий сором і ганьба нюйорській українській кольонії, що вона така лінива, безучасна й нечула до всіх своїх концертів, чи яких инших музично-артистичних підприємств. Та скількість справжніх любителів рідної пісні, рідної музики, які були на останньому концерті в „Крістодора Гавзі, моглаб потроїтися сміло. Не було навіть всіх тих, що самі зачисляють себе до „сметанюків" української нюйорської кольонії, або до провідників та діячів її. Ну, а вже про „народ", про „масу" нема чого говорити. Отже на концерті були окремі одинпці з Українців, але не було загалу, хочби представників його. Дивно й сумно робиться, коли пригадаєш їх слова про свою „діяльність", „патріотизм", „культурництво", „національну свідомість", „любов" до всього національного рідного і т. д., та порівняєш ці слова з їх ділами. А діла їх такі, що треба великого кия, треба міцної довбні, щоби нарешті примусити їх, зарозумілих, крикливих і балакучих, показати себе на ділі, але не обмежуватися на словах та на критиці.

Видно, до чого вже дійшов маразм і розклад у нюйорській кольонії, коли вона не може численно зібратися на жадне своє національне свято, чи на свято Шевченка, Франка, чи на свято української культури, української пісні, українського танку. Здається, що маємо досить вибору для ріжних смаків, для ріжного розуміння святочного та артистичного, але деж ті люде, де та українська кольонія міста Ню Йорку, що по своїй скількости перевищує не одно місто в Рідному Краю?! Спить непробудимим сном і нічого не робить поза словесним „виконанням свого національного обовязку". Вона ппеться часто на огидні, некультурні, нехудожні чужі „шови", або ще гірше: упивається самогоном у приватній забаві, слухаючи ганебні „рекорди", наспівані такими співаками „українськими", що не мають почуття національної гідности та не вміють шанувати святости національної пісні, святости національного слова.

Слухаючи на концерті „Бандуриста" шедевр творчости Леонтовича „Дударик", хотілося плакати, хотілося ридати, що дійсно від рідної культури, від рідного слова, від рідної пісні й тут на вільній землі Вашинґтона лише „пищики одні осталися", та її вони „казна кому досталися". Українська маса не розуміє й не відчуває величі краси й святости своїх українських національних скарбів, а є такі „українські" артисти, що в угоду їй плюгавлять й топчуть ті скарби в багно ріжних ґрамофонових плит, подібних до „Молодиця в небі". Як тільки не оніміє язик у такого „національного співака", коли він творить хулу на українську пісню, на українську мову, на ввесь український нарід? А наші „любителі рідного" купують таку погань, поступаючи так, як поступають „німії подлії раби". Але піти туди, де оживає справжнє рідне слово, де живе справжнє рідне мистецтво, вони не можуть, бо там нема „забави", нема смердючого самогону.

Жорстока й тяжка правда, але годі мовчати. Треба сказати її отверто й рішуче. Годі блофувати своєю культурністю та національною свідомістю! Українська кольонія м. Ню Йорку мусить багато повчитися в инших менших провінціяльних громадах, бо її життя зовсім не відповідає її скількости.

Програма останнього концерту хору „Бандурист" була підібрана досить ріжноманітно. Були відспівані пісні Стеценка, Ступницького, Кошиця, Леонтовича, Ярославенка і Давидовського. Можна сказати, що мало хто знайдеться з Українців в Ню Йорку, щоби чув композиції всіх цих авторів. Безперечно гвоздем програми мавби стати „Дударик", але, на жаль, з нього було проспівано лише два куплети й відчувалося, що сам хор не зовсім перенявся змістом і музикою цієї пісні, тому вона, хоч і звучала знаменито й публика домагалася її повторення, всеж в неї ще співці не вложили всієї своєї душі. А цеж пісня поневолення українського народу, пісня поневолення найдорожчих його культурних та духовних скарбів, якими чужинці розпоряджуються, вони їх вульґаризують і видають за свої, або за витвір душі невідомого „малоруского" народу. Оті пищики не „казна кому", а „Москалеві" досталися, який, створивши „історію малоросійського народу" та перехристивши у „малоросійське" все святе й божественно-мистецьке, що наш нарід мав, вихвалюється перед всім світом цими „своїми" культурними цінностями, угнітаючи український нарід. Ось значіння цієї пісні й його треба відчути та пережити, щоби виконати її музику.

Зі сольових точок треба на першому місці поставити гру на піяні пана Н. Стемберґа, який виконав Бетовена сонату С. Цей тяжкий твір великого композитора був знаменито відіграний прекрасним піяністом.

Пані Е. Фенчинська виконала дві пісні: одну українську, а другу анґлійську. Вона має гарний голос, але він ще потребує довгої й великої школи. Тому шановній співачці не добре ще братися за такі важкі річі, та ще з такими трелями, як та анґлійська пісня „Ай со де свалов флаїн", яку вона виконувала. Це лише відємно відбивається на тому вражінню, яке може зробити п. Фенчинська, маючи такий гарний голос і співаючи лише ті річі, що технічно їй під силу. Думаю, що п. Фенчинській найкраще булоби зупинитися лише на українськім народнім репертуарі, й старатися його студіювати та удосконалюватися у виконанню своїх рідних національних пісень. Адже багато є світової слави співаків і співачок, що славу свою набули саме на виконанню народних пісень, піднісши ті пісні на абсолютну художню височину. Ось маємо напр. хочби й п. Крушельницьку, що не лише українські, але инші співала в більшости народні пісні на своїх концертах, уникаючи таких тяжких пісень, як приміром „Ай со де свалов флаїн".

При своїх голосових даних і музикальних здібностях п. Е. Фенчинська може зробити величезні успіхи, виробляючи та удосконалюючи свій український репертуар.

Пані Е. Корнат цей вечір була в особливому настрою й гарно виконала дві українські пісні: „Місяченьку ясний" з опери „Запорожець за Дунаєм" та „Ой казала мені мати". Особливо остання пісня удалася знаменито.

Прекрасним доповненням програми був танок дітей зі школи п. В. Авраменка. Всі діти відтанцювали свої танки знаменито. Доводилося спостерігати, як чужинці схоплювалися з місць, щоби ліпше побачити танцюристів і самі притоптували в ритм їх танкам. Виконання танків та костюми захопили всіх й оплескам не було кінця.

Треба сказати, що це дійно був український художній концерт і люди розходилися з нього під вражінням великого свята національної штуки, переживши часи найвищої артистичної насолоди.

Свій.

З РАДЯНСЬКИХ ҐАЗЕТ.

АНТИСЕМІТИЗМ.

Подих антисемітизму зачепив і Камянецьку округу, що близько стоїть біля двох кордонів, і відбився в цілому ряді обурливих фактів. Один із них був в так званому „Совиному Ярі", Китайгородського району, на паперовій фабриці, що орендує її приватник. Тут під безпосереднім проводом голови профорґанізації, колишнього петлюрівця і завзятого антисеміта Купцевича, що примазався до партії, провадили систематичне цькування підлітків-евреїв, що їх біржа праці посилала на роботу на фабрику. Доходило до того, що евреї змушені були кидати роботу, щоб уникнути знущань. Тих же підлітків-евреїв, що лишалися, задля розваги садовили в елеватор і засипали січкою. До інших застосовували для ріжноманітности обливання холодною водою, що спричиняли захорування підлітків, і вони не виходили на роботу.

Той же Купцевич, користуючись з свого службового стану, переслідував робітниць, примушуючи їх жити з ним. Проте, цим не обмежується список геройських вчинків Купцевича. Улюбленим словом Купцевича, що він його часто вживав, було „прокляті жиди, жидівська морда".

Звісно, справа не обмежувалася словесними образами. Часто ходили і кулаки. Наприклад, в гуртожиткові він побив двох робітників евреїв М. і В., причому одного із них навіть до крови, а в кочегарні, розпікши залізну кочергу, приклав її до голих ніг робітника-еврея Маламуда, що прийшов подивитися на годинника, завдавши йому серйозних опіків.

За наявности на фабриці „профпрацівника", що так енерґійно впроваджує антисемітизм, нас не здивує вже те, що антисемітизм був поширений і серед деякої частини відсталих робітників. Робітник Попович виявив настрій такої ґрупи, накинувшись у майстерні на робітника-еврея з вигуками: „мало вас, жидів проклятих, Петлюра вирізав, почекайте, ще різати будемо".

Як поставилася до цього партійна та професійна організації фабрики та району? Цілком індиферентно, нібн це їх не обходить. Жадних заходів впливу вони не вжили, більш за те, нарслідчий Чапай, діставши заяву про стан на фабриці, не вважав за потрібне поінформувати про це районні організації, обмежившися формальною передачею справи начміліції Речківманові.

Смотричський район теж може похвалитися антисемітським виступом учительки трудшколи м. Смотрича Белоус-Седлецької, що старанно сіє антисемітизм в юних серцях дітей. Кажучи дітям про релігію, вона запевняла їх, що евреї на „паску" вживають християнської крови, що забитого 2 роки тому в Камянці сина вчителя Карачковського закололи евреї, щоб націдити крови для маци, що процес Бейліса кончись провалився через те, що евреї підкупили царський суд.

В наслідок національно ворожнечі між дітьми загострився отвертий антаґонізм. Окремі учні-українці отверто з вигуками кидалися на учнів-евреїв.

Смотричська орґанізація серйозно реаґувала і вчасно вжила заходів, чого не можна сказати про чоловіка вчительки-контрреволюціонерки, партійця Седлецького, що керує політико-освітньою роботою району, який замісць того, безуспішно оббивав пороги, клопочучи в Камянці, щоб взяти дружину на поруки.

Доводиться констатувати кілька фактів антисемітизму і в самому Камянці. На електростації деяка частина робітників довго систематично цькувала робітників-евреїв. Серед них почесне місце належить секретареві партосередку громадянинові Потачекові, що приятелює з отвертими антисемітами Волковим і Рябіновим, що часто з поемішкою пропонують евреям вимовити слово „кукурудза" і т. д.

З уст самого Потачека, через надмірне ухиляння скляному богові, а він (Потачек) часто в непритомному стані валяється по коридорах, не сходять епітети на зразок „жидівська морда".

Побачивши одного разу еврея-підлітка на стовпі, що лагодив електричного лихтаря, не втримався, щоб не крикнути: „що жиденя, ти вже монтер"?

Така атмосфера примушує робітників покидати електричну стацію. А що-ж роблять у цей час партійна та професійна орґанізації електростації, — запитає здивований читач. Та мало чого! Окремі партійці, що керують роботою, пиячать, наприклад, вдавалися і до чвар, утворивши кінець-кінцем антаґонізм між партійними й поапартійними робітниками.

(„Комуніст", Харків).

Прохожа пані (до хлопчика, що дуже плаче): Ти чого плачеш, хлопчику?

Хлопчик: Бо ми маємо нині на обід пампушки.

Пані: Ну, цеж іще не є причина до плачу!

Хлопчик: Так, але я не можу трафити додому.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ ЗАПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

при Товаристві „Снятин" в місті Ню Йорку

— скликується —

МАСОВЕ ВІЧЕ

В НЕДІЛЮ, 16. ЧЕРВНЯ 1929 Р.

в годині 1-ій пополудні

В ГАЛІ STUYVESANT CASINO 140-42 SECOND AVE., NEW YORK.

Шановні Товариші! Вище згаданий Комітет скликує це віче для того, щоби порадитись з вами, в який спосіб ми маємо прийти з допомогою для наших поневолених братів в старім краю в їхнім започаткованім ділі, то є: **будова Українського Народного Дому в Снятині.**

Комітет запрошує всіх заінтересованих в цій справі, як з снятинського так і з сусідних повітів, прибути на таке віче. 136

Комітет.

МИШИ, ЩО КУРЯТЬ.

Вороги курення тютюну шукають усе нових доказів шкідливости того налогу. І так кажуть, що курення передовсім шкідне для жіночого орґанізму. Нікотина шкодить плідности жінки; у жінок, що курять, стверджено богато більше тяжких зглядно нещасливих породів, ніж у жінок, що не курять. Щоби це твердження доказати, робили спроби з самицями мишей і щурів. Самиці ті піддавано впливові нікотини. То не так легко доказати, бо інекція нікотини має зовсім інакший вплив як курення. Тому збудовано спеціяльні посудини, так уладжені, що миші згл. щурі рівночасно з воздухом мусіли вдихати дим запаленого циґара. Таким робом одна миш самиця на день „курила" три папіроски. В пропорції до величини миші і людини припадало би в такому разі на чоловіка 1050 папіросок! Стільки людина, самособою, не в силі би викурити. І щож показалося дальше? Що нікотина ця зовсім не шкодила плідности ні мишей ні щурів. Що орґанізм щура богато похожий на людський, то виходило би, що нікотина не шкодить також орґанізмові жінки.

ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВИ.

(Жертви, надіслані до Обєднання в місяці квітні 1929 р.).

Гюстон, Текс. д. Баробаш переслав жертву, призначену на Рідну Школу $5, а на народні цілі $5. Разом ... 10.00

Ню Йорк, Н. Й. д. Солтис переслав збірку з весілля, призначену на Рідну Школу ... 11.00

Вотервліт, Н. Й. д. Футулуйчук переслав збірку з вечерку на Рідну Школу ... 22.00

Нюарк, Н. Дж. о. Кушнір переслав збірку з представлення 24. марта, призначену на інвалідів $10, а на Рідну Школу $5.62. Разом ... 15.62

Дітройт, Міш. д. Дедула переслав від членів Тов. Запор. Січи, від. 75 У. Н. Союза, вкладку до Тов. Просвіти за 1929 рік ... 32.00

Сиракюз, Н. Й. д. Данків переслав як допомогу Тов. Просвіта від Тов. Зап. Січ, від. 317 У. Н. Союза, $10, від членів Тов. $6.50, а від Ф. Велич як вкладку до Тов. Просвіти $2. Разом ... 18.50

Ню Йорк Сіті. д. Дроботій переслав від Укр. Нар. Школи при 14 вул. жертву на Дім Укр. Інвалідів ... 100.00

Джерзи Сіті, Н. Дж. д. Пігура переслав від Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270 У. Н. Союза, податок. Зложили по 75 ц.: А. Тенюх, П. Світніцький, Т. Кшачковська; по 50 ц.: С. Ленчук, Н. Пігура, В. Микитка, І. Василюк, Г. Шустикевич; по 25 ц.: В. Гіль, О. Яцків, В. Жарський, І. Бобовник, Ю. Гук, Г. Гуменюк, М. Косоноцький, С. Сайчук, С. Кіцей, Л. Кулич, М. Турчинський, Й. Жарський, Яків Сай, А. Сайчук, А. Лютий, М. Салюк, П. Заяць, Г. Шемлій, А. Бусько, Т. Струж, Є. Дворніцька, І. Мщь, С. Ґріца; 50 ц.: А. Корниль, В. Маланяк, П. Маґура, П. Грабар, і А. Борик. Разом ... 12.00

Трентон, Н. Дж. д. Стадник переслав збірку, призначену на Рідну Школу $2.50, а на Інвалідів $1.50. Разом ... 4.00

Бруклин, Н. Й. д. Баглай переслав збірку від членів Тов. Б. Хмельницького на Рідну Школу $2, з хрестин в гром. Косців зложено на інвалідів $8. Разом ... 10.00

Маттапан, Масс. д. Давискиба переслав збірку, призначену на Рев. Військову Організацію ... 27.25

Ансонія, Конн. д. Патинок переслав дохід зі Свята Тараса Шевченка, призначений на визволення Галичини ... 155.00

Скрентон, Па. п. Стельмах переслав від Укр. Політичного Клюбу на Рідну Школу ... 48.00

Джерзи Сіті, Н. Дж. д. І. Смеречанський переслав на інвалідів 1.00

Шикаго, Ілл. д. Бойчук переслав від Комітету Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252 У. Н. С., на Рідну Школу ... 56.00

Йонкерс, Н. Й. о. Сполітакевич переслав збірку на Захист для Сиріт С. С. Василіянок у Львові ... 25.00

Ню Йорк, Н. Й. д. Тураш переслав коляду на боєвий фонд, зложили по $2: І. Тураш, П. Славута, а Я. Стефанишин $1. Разом ... 5.00

Вілінґ, В. Ва. д. Дуткевич переслав збірку, зібрану в церкві і призначену на Рідну Школу ... 8.00

Фреквил, Па. д. Загібайло переслав збірку від укр. Гр. катол. парохії, призначену на Р. Ш. ... 15.41

Ізелін, Па. д. Каркут переслав збірку з хрестин в гром. Моцко, призначену на Інвалідів $7.50, друга збірка зібрана також на хрестинах в гром. Мисика і призначена на Рідну Школу, $7.50. Разом переслано ... 15.00

Ню Йорк, Н. Й. д. Воробець переслав на Рідну Школу дохід з концерту з дня 24. марта ... 68.50

Дітройт, Миш. д. Форис переслав збірку, зібрану на спільній вечері дня 17. марта, призначену на Рев. Фонд ... 11.00

Йонкерс, Н. Й. д. Федорко переслав від Бр. св. Андрія, від. 12 У. Н. С., податок за три місяці. Зложили по 75 ц. слідуючі: А. Дубянський, Т. Гаврильчак, Ю. Ямбра, П. Моспот, С. Стасяк, П. Слома, В. Скальська, О. Гончар, А. Тшембач, А. Шашкевич і Й. Збоян. Разом ... 8.25

Джерзи Сіті, Н. Дж. З концерту в память Т. Шевченка, уряженого Тов. ім. Лисенка, на Рідну Школу ... 10.55

Сиракюз, Н. Й. д. Туркевич переслав на передплату часописи „Громадський Голос" ... 5.25

Ню Йорк Сіті. д. Дроботій переслав від Укр. Нар. Школи при 14 вул. на Револ. Фонд ... 27.00

Шикаго, Ілл. д. Генсьорський переслав на Просвіту у Львові ... 3.00

Джерзи Сіті, Н. Дж. Писанка на Рідну Школу, збірка в домівці У. Н. Союза ... 66.00

Джерзи Сіті, Н. Дж. Відділ 25 У. Н. С., титулом народного податку зложили по $3: Іван Ардан і Осип Стеткевич, а Олександер Грановський $1.50 Разом 7.50

Ню Йорк, Н. Й. М. Зазуляк на памятник по М. Вербицькім ... 1.00

Клівленд, О. З забави, влаштованої укр. жінками в честь громадян Матвія і Анастазії Притуляк, на Рідну Школу ... 25.00

В місяці квітні зібрано на допомогу Рідному Краєви через Обєднання $827.08.

Розвиток автомобілізму.

До власника складу авт прийшла якась пані тай каже:

— Тому два тижні мій чоловік купив у вас авто і ви обіцяли доставити йому кожну ушкоджену частину.

— Так, а чим можу служити?

— Мому чоловікові треба нової голінної кости, правої руки, двох пальців і шматка вуха.

ЄГИПЕТСЬКА КУХНЯ.

Говорити про „египетську кухню" є пересадно. Бо по правді чогось такого нема, принайменше не в справжніх египетських господарствах, у фелягських селах, де хати будовані із соломи та болота. Дуже часто така хата, то ніщо інше, лише чотирогранний мур із землі, завершений стріхою з пальмового листя й іншої всілячини. Вікон ані шиб нема, також окремого простору для кухні. В більшости є тут лише передід для домашніх звірят, передід для дітей та жінок, а решта є для „Його Величности" чоловіка, а як він позволить, і для спільної потреби. В куті стоїть ватра, виставлена з каміння, а довкола неї є „кухня". Не дуже то відповідна назва, бо вживають її лише для печення хліба, а щоденна страва вариться звичайно на невеличких огнищах під голим небом перед хатами або на подвірю.

Годі уявити собі щось більше поетичніше й ідилічніше, ніж блиски богато соток огників, що палахкотять по арабських селах, або перед бедуїнськими наметами серед пустині. Тут відпочивають мущини та жінки по тяжкій праці горячого дня, а приманливий запах розходиться з горшків, ринок і сковород. Їдять просто зі сковород, руками. Ще й нині в Єгипті в знатніших родинах нема ще звичаю їсти вилками та ножем. Та не треба думати, що Єгиптяни їдять руками неестетично або без смаку. Добре вихований Єгиптянин схопить шматком хліба кусок страви майже так зручно, як Китаєць деревляними палочками.

Вже з тої причини відграє хліб у Єгипті при кождім обіді важнішу ролю ніж у нас. Єгиптяни все ще печуть округлі бохонці хліба з корінням, як колись давно їх предки. Як у деяких родах сира (прим. швайцарського) бувають дірки менші і більші, так є і в египетськім хлібі. І це саме є ознакою найліпшого хліба. Звичайно роблять так, що хліби розрізують на половину та в ці діри напихають сушеної риби, соли, петрушки. Вбогі люди начинюють хліби вареним і в товщі душеним бобом. Так цей хліб рівночасно служить як стіл, тарілка, їда, а разом із дактилями та маленькими сирими або на салі праженими цибульками творить головну страву дуже задоволеного египетського народу.

Найважнішою стравою є свіжі або сушені солодкі овочі та плоди, які передовсім для заможного приходять під увагу, як всякі роди стручкових ростин, бобу, ріпи, салати та богато інших незнаних зеленин, як прим. „ґамія", „коршеті", „мелохія" і инші. Це важні народні страви, також приправлюваний хліб на ріжні способи. Не хибує його ні на тарілці богача, ні на випрошеній тарілці прошака. Відносно мало вживають молока, що можна пояснити цим, що ця країна продукує та зуживає дуже богато масла і сира. Фелаг (селянин) не позволяє своїй родині на люксус молока, тому що з нього робить молочний сир, який легко може продати. Та чого египетській кухні не дістається на молоці, те нагороджує собі обильно солодощами та товщами. Всяка страва така товста, що плаває в омасті, а арабські солодощі солодкі „до квадрату".

Ростинних соків, цукру, всяких сиропів зуживають тут дуже богато. Єгипетське цукроварництво, що є на початку розвитку, кермується правилом: „Чим чорніше горожанство, тим білішого жадає цукру".

Оригінальне й дуже цікаве є їдження з Єгиптянами при справжнім египетськім столі. Вже сніданок: солодкі страви із солоними несподіванками. Цілком такісамі є церемонії при столі та спосіб, як подається поодинокі страви. Одначе три головні страви не сміють ніколи хибувати: товста, помащена зупа, гірка, пахуча гострим египетським корінням, потім величезна печеня, звичайно козина, майже все ціла коза печена на рожні, засипана рижом, а вкінці типічна миска смачного кунафа: в сиропі наложені овочі, завинені в цукрові волокна, печені в товщі, а все те прикрашене пістаціями та міґдалами. Майже таксамо конечна, як повищі три головні страви, є чорна кава. Приладжує каву звичайно сам господар поважно і церемоніяльно на очах гостей, з яких кождий вже задля самої чемности мусить випити кілька філіжанок.

Богаті є правила чемности, з якими подається гостям страви, богаті є правила, з якими приймається їх. Арабська мова богата в образові звороти. Гостинна ввічливість супроти запрошених і непрошених гостей є для Єгиптянина свята!

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ГЕМТРЕМК, МІШ.

Збірка на бойовий фонд.

З нагоди 15-ліття подружжя Андрія та Анни Холявки відбулася в їх домі забава. На тій забаві на поклик громадян М. Попика та М. Сосновського гості склали жертви на український бойовий фонд.

Жертвували слідуючі гості: п-ні М. Савецька та І. Савецький по $2; по $1: А. Холявка, М. Попик, С. Лукаш, І. Андрушко, А. Патра, І. Голида, Н. Хринівський, М. Сосновський, П. Войтович і чужинець Карло Петерсон; по 50 цнт.: Френк Биллес, Ю. Наюков, С. Прихідько, К. Крушкевич, Й. Колодницький, А. Бривка; Т. Саєвич 25 цнт. Разом зібрано $17.25.

Я низше підписаний докладаю з продажі „Сурми" $1.75, щоб разом вислати $19.

Гроші вислав до краю через „Обеднання" у Филаделфії.

А. Патра.

ПОДЯКА.

Я, низше підписаний, складаю найсердечнішу подяку нашому батькови Союзови за поміч в сумі $50 з фонду запомогового.

Василь Мельничук,
член 238 в. УНС, Бостон, Масс.

Жінка (будить сплячого чоловіка): Піднесися, бо саме тепер маєш зажити записане тобі лікарство проти безсонности.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

СТЕПЛЕТОН, Н. Й. Бр. св. Архистр. Михаїла, від. 211, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що після ухвали в місяци маю мітінґи будуть відбуватися в другу суботу по першім кождого місяця, в Укр. Гали, 35 Rapen St., точно в год. 7.30 вечером. Проситься всіх членів і членкинь явитися на означений час, щоб не чекати до пізної ночі. Довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки. Будемо принимати нових членів і дітей до відділу і У. Н. Союза. Хто приведе нового члена дістане нагороду. Слідуючий мітінґ відбудеться в суботу, 15. червня, точно в год. 7.30 вечером. Колиб галя була занята в той день, то мітінґ відбудеться в неділю. На мітінґу будуть важні справи і справозданне делегата з 17 конвенції. — В. Наконечний, предс.; П. Рій, кас.; Д. Фостик, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 104, повідомляє всіх членів, що піврічний мітінґ відбудеться 16. червня, на котрім контрольна комісія буде здават исправозданне за 6 місяців. Проситься всіх довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі поступиться з ними після статута. — М. Вітів, предс.; П. Шут, кас.; М. Зельвак, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 243, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться в годині 7-ій вечером, у вівторок, 18. червня, в гали церковній, 12205 Parnell Ave. Буде касове справозданне і другі важні справи. Не явившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Василь Гавришків, предс.; Т. Янсевич, секр.

ПОРТ ДЖЕРВИС, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 198, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, в Якуба Фучилу, Lomber St., точно в годині 6-тій вечером. Проситься, щоби кождий член явився на мітінґу, бо буде справа пікніку і справозданне уряду за пів року. Не явившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Ал. Марку, предс.; Гр. Лисяк, кас.; Ал. Сидор, секр.

КЕМПБЕЛ, О. Тов. Сокіл, від. 218, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 16. червня, в годині 2-ій попол. відбудуться піврічні збори в гали італійській на 12 ул. На зборах буде справозданне урядників і контр. комісії. Довгуючих членів напоминається, щоби вирівнали свої залеглости. Не явившийся член або урядник підлягає карі після ухвали. — Іван Ярема, предс.; Ів. Гринечко, кас.; Мих. Ткачишин, секр.

НАЙСТАВН, ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Володимира, від. 105, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, в годині 3-тій пополудни, в домі Укр. Громади, 2051 Ровен ул. Проситься членів прибути на означений час, бо є много справ до полагодження. Буде також справозданне делегата з 17 конвенції. Гр. Войтович, предс.; Ст. Крайник, кас.; С. Слободян, секр.

ПІТСБУРҐ ПА. Тов. Рогатинщина, від. 396, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, в годині 7-ій вечером, під ч. 142 Orr St. Обовязком є кождого члена бути на мітінґу, бо є важні справи до полагодження. Контрольори здадуть звіт. Також почуємо справозданне делегата з конвенції У. Н. Союза. Обовязком є кождого члена вирівнати свої вкладки. — П. Береза, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 375, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в пятницю, 14. червня, в год. 8-мій вечером. Буде звіт контролі. Всі члени повинні явитись та вирівнати свої залеглости. Проситься привести нових членів. — Іван Чопик, предс.; Текля Паращак, кас.; Гриць Дорожовський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 15. червня, точно в годині 8-ій вечером, в У. Н. Домі, 217 Іст 6. ул. Обовязком є кождого члена явитися на збори, бо є важні справи до полагодження. Буде справозданне делегата з 17 конвенції У. Н. Союза. Проситься членів принести жертви по 1 дол. на Сиротинець У. Н. Союза за рік 1929. Пригадується інтересованим членам, щоби привели зі собою нових членів; будеться принимати до Братства і У. Н. Союза. — Николай Марків, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Сестр. Любов, від. 37, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться в 3-ій годині попол., в неділю, 16. червня, в гали У. Н. Дому, 214-16 Fulton St., Буде справозданне контр. комісії за пів року і приниманне нових членкинь. Не явившася членкиня заплатить кари 50 ц., а урядничка 1 дол. — Анна Погранична, предс.; Марія Ґерета, кас.; Анастазія Оґар, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. св. Духа, від. 237, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться 16. червня, в годині 1-ій пополудни, в гали шкільній. Тому, що є дуже важні справи, як вибір секретаря на місце уступившого, кождий повинен явитись. Довгуючі члени є обовязані явитися і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Братський Заряд.

ВІЛКС БЕРІ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 99, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. На сей мітінґ має прибути кождий член, бо будуть важні справи до полагодження, буде справозданне контрольорів за пів року. Кождий член має вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі буде суспендований. Не присутний на мітінґу член запдатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Никола Рудько, пр.; Петро Герман, секр.

РОСФОРД, О. Бр. св. Михаїла, від. 235, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16-го червня, точно в годині 2-ій пополудни, в гали Укр. Нар. Дому. Кождий член повинен на той мітінґ прибути. Делегат дасть звіт. Є і другі важні справи до полагодження. — Николай Проць, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. ім: Богдана Хмельницького, від. 22, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 15. червня, в год. 8-мій вечером, в гали Нар. Дому, 101 Grand St. Тому, що є много важних справ до полагодження, присутність всіх членів конечна. Довгуючі члени мають вирівнати залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Проситься членів, щоби старались припровадити по зможности нових членів на сі збори, котрих прийметься до Товариства, без вступної оплати, а до Союза після статута. Не присутний член заплатить 1 дол. кари. — Іван Каровець, предс.; М. Баглай, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Ів. Франка, від. 83, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться в суботу, 15. червня, в годині 7-мій вечером, там де все. Проситься усіх членів прибути на сей мітінґ, бо є справи до полагодження. Довгуючих членів напоминається, щоби вирівнали свої залеглости. На мітінґу будеться принимати нових членів до Тов. і У. Н. Союза. Адреса секретаря: Ilko Sawczyn, 645 N. Franklin St., Phila, Pa.

БРИДЖПОРТ, КОНН. Тов Укр. Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що піврічний мітінґ відбудеться в суботу, 15. червня, в гали церковній, 34 Біч ул., точно в годині 7-мій вечер. Кождий член обовязаний прийти точно на час. Будуть товариські справи до полагодження, як: справа пікніку, хорих, а делегат здасть справозданне з 17. конвенції У. Н. Союза. Нових членів принимаємо без оплати вступного. Тож користайте ті, що ще неналежите. Батько Союз вже втер слези тисячам сиріт, вдів, калік і бідним та рідному краєви. Тож не зволікайте, а впишіться днесь! Прийдіть на мітінґ 15-го с. м. Приходіть всі точно на час. — Михаїл Галькевич, секретар.

ТАВНТОН, МАСС. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 122, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, в Товариській Гали, 14 Maple Ave., в годині 12.30 дня. Проситься всіх членів прибути на час, бо є важні справи до полагодження, а також делегат здасть справозданне з конвенції У. Н. Союза. — І. Пашковський, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, в годині 2-ій пополудни, в гали українській, 803 Front St. На сей мітінґ усі члени маютя явитись, бо є важні справи до полагодження. Уряд і контр. комісія здадуть справозданне за пів року. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившіся члени будуть карані після статута. — Гр. Біленький, предс.; Вас. Король, кас.; Мих. Гуцайлюк, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членкинь, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, 15. червня, в гали, де звичайно, в годині 7-ій вечером. Проситься членкинь явитись на означений час. Довгуючі мають вирівнати свої вкладки. Будемо принимати нових членкинь до Сестрицтва і У. Н. Союза без оплати вступного. — Настя Грицак, предс.; Марія Ходак, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. М. Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 15. червня, в годині 8-ій вечером, під ч. 179 Корт ул. На сих зборах буде справозданне делеґата з 17 конвенції У. Н. Союза. Кождий член обовязкового повинен бути на сих зборах. — Д. кимів, предс.; І. Псуй, кас.; С. Шипка, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. Подається до відома усім члена відділу 288, що піврічний мітінґ відбудеться 16. червня, точно в годині 1-ій пополудни, в Українській Гали на Карбон і Третій ул. Обовязком є кождого члена прийти на сей мітінґ, бо буде справозданне секретаря і контр. комісії. Довгуючі члени, коли не прийдуть і не вирівнають своїх залеглостий, будуть суспендовані. — Ів. Малицький, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, в гали церковній на Делавер Еве., в год. 1-ій пополудни. Проситься всіх членів прийти на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Делеґат здасть звіт з 17 конвенції У. Н. Союза. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. — І. Климишин, предс.; М. Куба, секр.

КАРНЕҐІ, ПА. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 384, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, точно в годині 2-ій пополудни, в гали парафіяльній. Всі члени повинні явитися на сей мітінґ, бо буде справозданне уряду за пів року. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, коли не хочуть бути суспендовані. Позамісцеві члени повинні присилати свої вкладки наперед. Будемо принимати нових членів без оплати вступного. Взиваєтся членів вписати свої діти до Мол. Союза. — З. Судяк, предс.; Л. Яворський, секр.

ВАНДЕРҐРІФТ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 110, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, в годині 2-гій пополудни, в домі Івана Завальніцького ,235 Лінкієн Евню. Кождий член має явитися на мітінґу, бо буде справозданне за пів року. Буде вибір нових урядників. Не прибувший член на сей мітінґ заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — Іван Завальницький, секр.

ЦІНА ЖІНКИ В АФРИЦІ.

Хто в Африці хоче оженитися, мусить заплатити за жінку велику ціну. Меріем Купер і Ернест Шезак, які провели цілий рік у британськім Судані, де робили фільмові знимки для нового мувінґпікчера Парамавнту „Чотири пера", кажуть про це ось що:

„Пересічна ціна за гарну молоду жінку виносить 50 фунтів стерлінґів. Богатий тубілець мусить одначе заплатити богато більше ніж 1000 фунтів за жінку. Краса має свою ціну і в найглибшій Африці. Добре сталося, що ми до нашої фільми не потребували занадто богато жінок, бо тубільці зависні на свої жінки. І це нічого дивного в країні, де причиною спорів між племенами майже все є жінка.

Raising the Family— Ike is as popular now with Pa as an ingrown nail!

ALL RIGHT, I HEARD YA THE FIRST TIME - YOU'RE ALWAYS KICKIN'-
ALL I AST IS TO MAKE ME LOOK LIKE A REG'LAR FELLER!
HERE'S UNCLE IKE! WE'LL LEAVE IT TO HIM- UNCLE IKE, DO YOU THINK I OUGHTA DRAW HIM LOOKIN LIKE THIS?
I SHOULD SAY NOT-
YOU'RE FLATTERING THE POOR FISH- MAKE HIM LOOK NATURAL
? ?

Fisher

INTERNATIONAL CARTOON CO. N.Y.